

NOVINKY

v sociální a zdravotní oblasti

nejen pro onkologicky nemocné a jejich blízké

4. ročník

1/2021

31. srpna 2021

Tento občasník pokračuje 4. rokem ve zlepšování informovanosti onkologicky nemocných a jejich blízkých na co mají během léčby a po ní nárok v oblasti sociální a zdravotní. Cílem je přinášet informace o aktuálních i plánovaných legislativních nebo organizačních změnách a hovořit o potřebných i ožehavých tématech.

Maminka s rakovinou na rodičovské dovolené

I žena na rodičovské dovolené, pokud je zaměstnaná, má právo nastoupit pracovní neschopnost. Onkologicky nemocná maminka může jít do pracovní neschopnosti ve chvíli, kdy je k tomu medicínský důvod, tedy když zahajuje nebo u ní probíhá akutní onkologická léčba. Předpokládá to trvalou pracovní smlouvu a nesmí být na rakovinu již projednán invalidní důchod. Některé úřady se tváří, že není možné pobírat současně pracovní neschopnost a rodičovskou, pak je jednoduchým řešením převést rodičovskou na otce dítěte. Takovýto postup je správný a může vytvořit tolik potřebný prostor pro léčbu a rekonvalescenci. Nejčastějším řešením je protažení rodičovské, to ale není postup adekvátní situaci a může ohrožovat další zaměstnatelnost maminky u zaměstnavatele a také snižuje příjem rodiny.

Evidence na úřadu práce při podání odvolání

Někteří onkologicky nemocní napříč celou ČR se dostávají do potíží s evidencí na Úřadu práce ve chvíli, kdy sdělí, že se odvolali proti rozhodnutí o snížení stupně invalidity. Jedná se o osoby, které doposud pobírali invaliditu 3. stupně, která je jim nyní snížena na 1. nebo 2. stupeň a oni si začínají hledat zaměstnání na částečný úvazek. Vzhledem k tomu, že za dobu pobírání ID 3. stupně, která trvá obvykle minimálně rok, mají náhradní dobu pojištění a vzniká jim nárok na podporu v nezaměstnanosti, evidují se na Úřadu práce. Řada úřadů práce, ale při sdělení informace o podaném odvolání, pobírání podpory blokuje a tím dostává lidi do nepříznivé finanční situace, se kterou nepočítali. Činí tak pouze na základě předpokladu, že by mohl být odvoláním invalidní důchod vrácen na 3. stupeň. Je to pouze domněnka a navíc málo pravděpodobná. Zpravidla se jedná o odvolání v případech snížení invalidity ze 3. stupně na 1. stupeň a usilování o 2. stupeň, který na výplátě podpory v nezaměstnanosti nic nemění. Podpora

v nezaměstnanosti není vyplacena pouze při pobírání ID 3. stupně. Pokud by byl schválen, bude rozdíl důchodů doplacen a klient z něj je schopen podpory v nezaměstnanosti vrátit. Amelie se obrátila na vedení Úřadu práce s dotazem a ten odpověděl, že tento postup je nesprávný. Nikdo nesmí předjímat, co by se teoreticky mohlo stát. Je tedy na místě, takovýto postup úřadu rozporovat a to třeba i s odkazem na tento článek.

Zvýšení přídavků na děti a rozšíření okruhu osob

Od července je v platnosti novela zákona o státní sociální podpoře, ve které se přídávky na děti zvýšily přibližně o čtvrtinu a rozšířil se okruh rodin, které na ně mají nárok. Přídávky vzrostly o 26 % a nárok nově mají rodiny s příjmy do 3,4 násobku životního minima místo dosavadního 2,7 násobku. Tato změna by měla ročně stát zhruba 5,5 miliardy korun.

Výše přídavku na dítě za kalendářní měsíc:				
Věk nezaopatřeného dítěte	Základní výměra do 6/2021	Základní výměra od 7/2021	Zvýšená výměra do 6/2021	Zvýšená výměra od 7/2021
0–6 let	500	630	800	1130
6–15 let	610	770	910	1270
15–26 let	700	880	1000	1380

Přídavek na dítě ve zvýšené míře náleží, pokud některá ze společně posuzovaných osob má v každém kalendářním měsíci rozhodného období příjem:

- ze závislé činnosti alespoň ve výši částky životního minima jednotlivce,
- ze samostatné činnosti,
- z dávek nemocenského pojištění,
- z dávek důchodového pojištění,
- z podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci,
- z příspěvku na péči o osobu do 18 let věku, nebo
- z rodičovského příspěvku, pokud je poskytován po vyčerpání peněžité pomoci v mateřství

Novela také počítá s tím, že dávky bude vyřizovat Úřad práce v místě skutečného bydliště, ne podle trvalého bydliště, což řadě osob ulehčí situaci.

Náhradní výživné

Novinkou občanského soudního řádu je nová sociální dávka tzv. náhradní výživné. Účelem je pomoci zejména rodičům samoživitelům a jejich dětem, kterým se od povinné osoby (tj. nejčastěji od druhého rodiče) nedostává stanovené výše výživného. Maximální výše dávky bude činit 3 000 Kč za měsíc a bude možné ji čerpat nejdéle

po dobu 24 měsíců či do skončení nezaopatřenosti dítěte. Žádosti o náhradní výživné mohou rodiče podávat od července na příslušný Úřad práce.

Novela zákona o nemocenském pojištění – otcovská, ošetřovné a dlouhodobé ošetřovné

Od 1. 1. 2022 se mění některé části zákona o nemocenském pojištění, úpravy schválila Poslanecká sněmovna i Senát, zbývá podpis prezidenta. Otcovská dovolená se prodlouží z 1 týdne na 2 týdny. A zároveň se prodlužuje období, v němž může být dávka poskytována (v případě, kdy bylo dítě hospitalizováno v období prvních šesti týdnů života).

U ošetřovného dochází k rozšíření okruhu osob, které mohou ošetřovat, není to pouze rodič a osoba žijící ve společné domácnosti, ale příbuzný v přímé linii podle občanského zákoníku a sourozenec nebo manžel (manželka) zaměstnance, registrovaný partner (registrovaná partnerka), rodič manžela (manželky) nebo rodič registrovaného partnera (registrované partnerky).

U dlouhodobého ošetřovného se zkracuje doba pobytu v zařízení lůžkové péče, která je podmínkou nároku na dávku, ze sedmi na čtyři kalendářní dny. U neléčitelných stavů se podmínka hospitalizace zcela ruší. Nebylo-li rozhodnutí o vzniku potřeby dlouhodobé péče vydáno v den propuštění ošetřované osoby z hospitalizace, rozhodne ošetřující lékař poskytovatele zdravotních služeb lůžkové péče o vzniku potřeby dlouhodobé péče do tří pracovních dnů ode dne podání žádosti. Žádost lze podat do osmi dnů po dni propuštění ošetřované osoby z hospitalizace; k později podaným žádostem se nepřihlíží. Je-li ošetřovanou osobou osoba v inkurabilním stavu, potřeba dlouhodobé péče vzniká dnem, v němž ji ošetřující lékař zjistil. Zde je důležité, že bude moci dlouhodobé ošetřovné získat v ambulanci, kam nemocný dochází, bez podmínky hospitalizace, což výrazně ulehčí paliativní péči doma.

Zvýšení důchodů nad rámec valorizace a navýšení pro ženy, které vychovaly dítě

Obě komory Parlamentu ČR schválily navýšení důchodů od ledna 2022 o 300 Kč nad rámec zákonné valorizace. Důchody se tedy v průměru zvýší přibližně o 800 Kč podle inflace. Dále bude starobní důchod navýšen o 500 Kč ženám za každé vychované dítě. Cílem této změny je zvýšení důchodu ženám, u kterých jsou nyní důchody kvůli péči o děti nižší oproti mužům. Nárok na tento bonus budou mít stávající starobní důchodci i ti, kteří do důchodu půjdou v následujících letech nebo měsících. Novinka by měla začít platit od roku 2023. Na výchovné má vždy nárok jen jeden z rodičů, a to ten, který se o dítě staral déle. Pokud bude mezi rodiči spor a nedovedou se dohodnout, komu

bude bonus náležet, rozhodne o nároku ve správním řízení Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ). Vzhledem k tomu, že ČSSZ u mužů neviduje výchovu dítěte, budou si muset o zvýšení důchodu požádat. Ženám by se důchod za všechny děti měl zvýšit automaticky. V případě, že muž oprávněně doloží svou péči o děti, důchod ženě se pak zase sníží. Nárok budou mít i osoby, které šly do předčasného důchodu. Zákon stanovuje i některé výjimky, takže část lidí peníze navíc nedostane. Nárok nebudou mít tyto skupiny:

- Muži, kteří vychovávali děti před rokem 1996. Před tímto rokem si výhodu mohou započítat jen ženy.
- Důchodci, kteří pobírají takzvaný transformovaný důchod a nezískali minimální dobu důchodového pojištění. Pokud tedy někdo pobíral invalidní důchod a po dosažení 65 let byl tento důchod změněn na starobní, bonus 500 korun za dítě mu nenáleží.
- Lidé, kteří již dosáhli důchodového věku, ale stále pobírají invalidní důchod.
- Muži, kteří mají na bonus nárok, ale nepožádají o něj do dvou let od začátku platnosti zákona. V takovém případě automaticky peníze připadnou ženě.
- Lidé, kteří svému dítěti ubližovali, sexuálně ho zneužívali nebo ho týrali.

Sociální poradenství pro onkologicky nemocné a jejich blízké v Amelii

Amelie, z.s. se dlouhodobě zabývá psychosociální problematikou onkologicky nemocných a jejich blízkých. Ve svých pobočkách poskytuje sociální poradenství, konzultace s psychologem, aktivity pro onkologicky nemocné a realizuje dobrovolnický program na onkologických odděleních.

Neváhejte se na ni obrátit na těchto kontaktech:

Praha a ostatní regiony tel.: 739 004 222 **socialni@amelie-zs.cz**

Liberec tel.: 608 458 277 **liberec@amelie-zs.cz**

Olomouc tel.: 608 458 109 **socialni.olomouc@amelie-zs.cz**

(Ve všech pobočkách možno po telefonu, e-mailu a po domluvě také osobně nebo on-line)

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Úřad vlády České republiky

Amelie, z.s., Šaldova 15, 186 00 Praha 8 – Karlín

Více na: www.facebook.com/amelie.zs a www.amelie-zs.cz

pomáháme žít život s rakovinou